

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 8 mars 1934 kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckta motioner om pensioner, att utgå av riksbankens medel.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottet hänvisade motioner angående pensioner, att utgå av riksbankens medel.

1:o.

I en inom andra kammaren väckt motion nr 440 har herr *Andersson* i Stockholm hemställt, att riksdagen måtte bevilja förre förste eldaren vid riksbankens huvudkontor *Johannes Appelberg* en förhöjning av den honom av 1933 års riksdag tillerkända årliga pensionen, så att densamma komme att utgå med minst 900 kronor.

Beträffande de skäl, som motionären anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

På hemställan av bankoutskottet i utlåtande nr 57 medgav 1933 års riksdag, att Appelberg finge från och med den 2 juli 1933 under sin återstående livstid av riksbankens medel uppbära en årlig pension av 732 kronor.

Till grund för detta beslut låg en av fullmäktige i riksbanken gjord framställning, av vilken framgick i huvudsak följande:

Appelberg, som är född den 1 juli 1868, inträdde i riksbankens tjänst den 7 augusti 1919 samt konstituerades och förordnades den 16 juli 1925 till förste eldare i 7:e lönegraden vid bankens huvudkontor. Före sin anställning i riksbanken hade Appelberg tjänstgjort såsom eldare dels vid postverket under tiden den 14 januari—den 19 april 1918, dels ock i riksdagens hus den 1 december 1918—den 16 maj 1919.

Då Appelberg den 1 juli 1933 uppnådde 65 levnadsår, hade han alltså i riksbankens tjänst 13 år 10 månader 24 dagar samt i postverkets och riksdagens tillhoppa 8 månader 22 dagar eller således i statens tjänst sammanlagt 14 år 7 månader 16 dagar.

Enligt gällande pensionsbestämmelser för ordinarie tjänstemän vid riksdagens verk var Appelberg vid sin avgång ur riksbankens tjänst icke berättigad till någon pension. Tjänsteman, som icke uppnått 35 tjänstår, är nämligen endast i händelse av bevislig oförmögenhet till vidare tjänstgöring berättigad till pension.

Enligt 7 § i 1907 års lag om civila tjänstinnehavares rätt till pension är tjänstinnehavare, som uppnått stadgad pensionsålder, därest tjänstårens antal icke understiger tio, berättigad erhålla pension till avkortat belopp i förhållande till det mindre antalet tjänstår. Med tillämpning av dessa bestämmelser skulle således Appelberg, om nämnda lag varit å honom tillämplig, vid sin avgång varit berättigad till en pension, motsvarande $\frac{14}{35}$ av det för honom gällande pensionsunderlaget, 1,824 kronor. Han

skulle alltså erhålla en pension, som efter föreskriven avrundning till närmast högre med tolv delbara belopp i helt krontal skulle uppgå till 732 kronor.

Fullmäktige, som ansågo det vara med billighet överensstämmande, att Appelberg vid sin avgång ur tjänsten tillerkändes en i förhållande till antalet tjänstår avkortad pension, hemställde, att utskottet ville hos riksdagen utverka pension för Appelberg till nyssnämnda belopp 732 kronor.

Utskottet.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, har 1933 års riksdag tillerkänt Appelberg en årlig pension till belopp, som beräknats med tillämpning av de för allmänna civilförvaltningen gällande pensionsbestämmelserna. Vid sådant förhållande kan utskottet för sin del icke tillstyrka det i motionen framlagda förslaget om höjning av pensionen.

Utskottet hemställer,

att förevarande motion II: 440 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

2:o.

I en inom andra kammaren väckt motion nr 57 har herr *Lovén* hemställt, »att riksdagen må besluta, att änkan *Julia Maria Lindgren* må åtnjuta ett årligt understöd av 300 kronor årligen, att utgå av riksbankens medel från och med den 1 januari 1934, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd».

Beträffande de skäl, som motionären anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Av motionen samt tillgängliga handlingar i övrigt framgår, att Erik Jonas Lindgren var född år 1873 och avled den 25 december 1932; att han tjänstgjorde vid riksbankens sedeltryckeri från år 1901 till sin död;

att han efterlämnade förutom änkan Julia Maria Lindgren, född Andersson, vilken är född den 26 oktober 1879, sonen Karl Erik, född den 15 januari 1908;

att sonen är filosofie magister och med upplånta medel idkar studier vid Uppsala universitet;

samt att bouppteckningen efter Lindgren utvisar en behållning av 8,927 kronor, därvid bland tillgångarna ingår en hemmanslott inom Salems socken av Stockholms län, taxerad till 10,400 kronor, och bland skulderna ett lån å 6,000 kronor.

Frågan om pension åt änkan Lindgren var, såsom i motionen erinras, föremål för behandling av *bankoutskottet vid 1933 års riksdag* i anledning av en av fullmäktige i riksbanken gjord framställning i ämnet. Utskottet, som ansåg ifrågavarande pensionsärende böra bedömas

efter samma grunder, vilka tillämpades vid behandlingen av frågor om understöd till anställningshavare i allmänhet i statens tjänst, fann sig dock icke böra för riksdagen framlägga förslag om beviljande av understöd i förevarande fall, enär änkan Lindgren icke kunde anses vare sig beträffande behov av understöd eller i fråga om avsaknad av anhöriga med möjlighet att lämna ekonomiskt bistånd uppfylla de villkor, som av 1930 års riksdag angivits såsom förutsättning för beredande av understöd åt efterlevande till anställningshavare vid allmänna civilförvaltningen, de affärsdrivande verken och försvarsväsendet.

Då i den nu föreliggande motionen icke förebragts några nya omständigheter av betydelse för frågans bedömande, saknar utskottet anledning frångå den uppfattning, utskottet förlidet år intagit i ärendet.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion II:57 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 8 mars 1934.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Lindgren, Lindley, Stendahl, Ström i Lidköping, Bjurström, Bodin och Silfverstolpe;

från andra kammaren: herrar Leffler, Bäcklund, Lovén, Ryberg, Paulsen, Johansson i Sollefteå, Wikström och Svedman.

Reservation

vid punkten 2:

av herrar Lovén och Bäcklund, vilka hemställt,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II:57, må medgiva, att mekanikern vid riksbankens sedeltryckeri Erik Jonas Lindgrens änka Julia Maria Lindgren, född Andersson, må från och med den 1 januari 1934 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, av riksbankens medel uppbära en årlig pension av 300 kronor.